

BIBLICKÉ IMPULZY

február 2023

Milí priatelia, členovia Katolíckeho biblického diela!

Prijmite od nás, z centra Katolíckeho biblického diela v Ružomberku, srdečné pozdravy v Pánovi. Už dávno sme mali v pláne, že na KBD budeme pravidelne pripravovať tzv. Newsletter, teda správy a novinky z biblického sveta a posielat' ich vám, ktorí ste sa rozhodli svoj život intenzívnejšie upravovať podľa Božieho slova zachyteného vo Svätom písme. Epidémia však narušila naše plány, takže toto dobre myslené plánovanie išlo bokom, hoci sporadicky sme predsa len niečo posielali, aj keď nedostatočne.

Teraz sa pokúšame nanovo sa zmobilizovať a dostať sa opäť do normálneho tempa práce. Máme túžbu každý mesiac pripraviť niekoľko biblických impulzov, pridať správy a zaujímavosti zo sveta biblického výskumu, zastaviť sa pri niektorých aktuálnych biblických textoch a podať k nim metodologické návody, ako si posolstvo toho-ktorého textu osvojiť a pod. Ak to bude vhodné, pridáme nejakú recenziu na publikácie a vytvoríme priestor aj na diskusiu s vami. Teda zamýšľaná schéma Biblických impulzov – s tým, že jednotlivé rubriky budeme ďalej rozvíjať – by mohla vyzerat' nasledovne:

- 1) **úvodné slovo** (pozdrav z KBD, uvedenie do aktuálneho slávenia, liturgického obdobia...)
- 2) **správy a zaujímavosti z biblického sveta** (novinky z biblickej pastorácie a biblického apoštolátu...)
- 3) **biblické prístupy** (jednoduché návody, prístupy, metodológia, analýzy biblických textov)
- 4) **recenzie kníh** s biblickou tematikou
- 5) **kontakty a konzultácie** s členmi KBD; tu budeme uverejňovať priamo Vaše otázky (bez uvedenia mena) a odpovedať na ne, ak ich obsah môže zaujímať aj pre iných.

Ostáva nám zaželať si Božiu blízkosť a otvorenú myseľ aj srdce každého z nás, aby sme sa stretaním s Božím slovom duchovne obohatili, a tak istejšie naplňali poslanie, ktoré nám zveril náš Pán.

Správy a zaujímavosti z biblického sveta

Tretia cezročná nedeľa (tohto roku 22. januára 2023) sa už po štvrtý raz v celej Katolíckej cirkvi slávila ako Nedeľa Božieho slova. Takto to ustanovil Svätý otec František svojím Apoštolským listom *Aperuit illis* zo dňa 30. septembra 2019. Dôvodom tohto dátumu bola spomienka na 1600. výročie smrti sv. Hieronyma (+419/420), patróna prekladateľov Svätého písma a archeológov. Pápež František ustanovil pre celú Cirkev, že 3. cezročná nedeľa sa bude každoročne sláviť ako Nedeľa Božieho slova. V tomto časovom „umiestnení“ je zjavný ekumenický zámer, pretože táto nedeľa sa zvyčajne prelína s každoročným

Týždňom modlitieb za zjednotenie kresťanov (18. – 25. januára). Latinské slová *aperuit illis* predstavujúce názov dokumentu sú slová evanjeliového textu Lk 24,45: „Vtedy im (Ježiš) otvoril myseľ, aby porozumeli Písmu...“ Teda iba s otvorenou myslou možno porozumieť Písmu. Otvorenie musí byť dvojnásobné: ide o našu otvorenosť, aj o Ježišovo otvorenie našej mysle...

Na túto Nedeľu Božieho slova sa v mnohých kostoloch a vo farnostiach konali rozličné iniciatívy s cieľom učiť si Sväté písmo, prehľbiť vzťah voči nemu, či objasniť niektoré otázky. Páter Marek Vaňuš, SVD, pripravil liturgicko-pastoračnú pomôcku s názvom Nedeľa Božieho slova. Brožúra je zostavená na základe pomôcky z Pápežskej rady pre napomáhanie novej evanjelizácie (2020). Prof. František Trstenský pripravil materiál s názvom Intronizácia Svätého písma v domácnosti, čo mnohí mohli vhodne použiť vo svojich rodinných spoločenstvách. Vo farských priestoroch Michalovciach sa v spomínanú nedeľu konala prednáška prof. R. Lapka na tému Kamaldulská Biblia – prvý preklad do slovenčiny. Bola to popularizačná akcia na úrovni mesta Michalovce. Týždeň predtým mal prof. R. Lapko prednášku pre lektorov v Dóme sv. Alžbety v Košiciach. V Oravskej Polhore sa v popoludňajších hodinách konalo kontinuálne čítanie biblických kníh Tobiáš a Lukášovo evanjelium. Rozličných podujatí, či už spojených s Nedeľou Božieho slova alebo s Týždňom modlitieb za jednotu kresťanov bolo oveľa viac. Nech všetko slúži na oslavu Boha, šírenie Božieho kráľovstva a na posvätenie ľudí.

V sobotu 9. decembra 2022 sa v Považskej Bystrici, na sídlisku Rozkvet konal kurz lektorov I., ktorý na pozvanie miestneho pána farára P. Wiesława Krzyszychu, MS zabezpečil tím prednášateľov KBD (D. Jurášková, R. Bodziony, A. Tyrol a F. Trstenský) pod gesciou referentky KBD p. M. Rejdugovej. Kurzu sa zúčastnilo okolo 35 lektorov a v závere kurzu bola sv. omša s celou farnosťou. V tomto roku bude KBD naďalej organizovať tieto kurzy pre záujemcov v ktorejkoľvek časti Slovenska.

V Nedeľu Božieho slova sme boli svedkami, resp. účastníkmi milej slávnosti, prenášanej formou online, a to odovzdania Ceny Jozefa Búdu. Je to ocenenie, ktoré každoročne udeľuje redakcia časopisu Studia Biblica Slovaca. Prof. Jozef Búda bol azda najvýraznejšou postavou biblických vied na Slovensku v 20. storočí. Narodil sa v roku 1898 v obci Nemecká v Bansko-bystrickej diecéze a zomrel v roku 1994 v charitnom domove v Báci. Patril k významným špecialistom na Izaiášovo proroctvo a bol významným prekladateľom Svätého písma. Cenu pomenovanú po tomto slovenskom biblistovi si za roky 2021 – 2022 udelil šéfredaktor časopisu SBS prof. Blažej Štrba Mons. prof. Antonovi Tyrolovi a priv. doc. Petrovi Juhásovi.

Pre tých, ktorí rozumejú taliansky, máme dobrý tip na sledovanie biblických noviniek zo Svätej zeme. V pravidelných intervaloch sa na internetovom portáli youtube objavujú správy a udalosti zo Svätej zeme s názvom Terra Santa News. Stačí, keď si na vyhľadávačoch napíšete tento názov (Terra Santa News) a potom zvolíte príslušnú ikonku a môžete sa tak dostať do bezprostredného kontaktu s kresťanmi v Ježišovej vlasti.

Biblické prístupy

Všetkých ľudí, ktorí pracujú s Písmom, iste zaujíma otázka o nejakých prístupoch k biblickým textom, ktoré by bolo možné chápať ako určitý model pre náležité objavenie a

zúžitkovanie ich posolstva. Ako teda pristupovať k biblickým textom a ako ich čítať, aby sme z toho mali uspokojivý duchovný úžitok?

Prvým predpokladom dobrého porozumenia akéhokoľvek úryvku Písma Starého, či Nového zákona je správne chápanie toho, čo Písmo vlastne je. Odpoveďou je to, čo hovorí definícia Písma: Je to zbierka kníh, ktoré boli napísané z vnuknutia Ducha Svätého. Znamená to, že ich napísali ľudskí autori pod tajomným vplyvom Ducha Svätého. Ich vzájomná spolupráca je predmetom úvah teológov a biblických vedcov od nepamäti. Najuspokojivejšie na túto otázku odpovedal Druhý vatikánsky koncil v konštitúcii Dei Verbum, keď v 13. bode konštitúcie uviedol: „...Boh prispôobil svoju reč vo svojej prozreteľnostnej starostlivosti o našu prirodzenosť. Božie slová vyjadrené ľudskými jazykmi sa stali podobnými ľudskej reči, tak ako sa kedysi Slovo večného Otca stalo podobné ľuďom, keď si vzalo krehké ľudské telo.“ Je to krásna a pritom jednoduchá definícia podaná ako paralela voči pravde o vtelení Božieho Syna, ktoré slávime 25. marca, resp. 25. decembra. Podľa toho rozlišujeme v Písme jeho ľudskú aj božskú stránku. Ak o vtelení Božieho Syna povieme, že je to Božie Slovo, ktoré sa stalo Telom, potom o Písme môžeme povedať, že je to Božie Slovo, ktoré sa stalo Písmom...

Teda vždy, keď berieme do rúk Sväté písmo, mali by sme si uvedomiť, že ide o Božie Slovo, „vtelené“ do ľudského písma, čiže do najbežnejšieho spôsobu vyjadrovania a medziľudského spôsobu dorozumievania.

Recenzie kníh s biblickou tematikou

Pri odovzdávaní Ceny Jozefa Búdu 22. januára 2023 Mons. A. Tyrolovi bola spomínaná jeho nová publikácia s názvom Profetizmus a prorocké knihy Starého zákona. Chceme ju našim členom stručne predstaviť. Kniha bola publikovaná v roku 2021 vo vydavateľstve Verbum-KU Ružomberok a má 334 strán tlačeneho textu. Autor ju vydal po viacročnom sumarizovaní prednášok zo Starého zákona v kňazskom seminári v Spišskej Kapitule a texty skombinoval s výsledkami práce biblického krúžku v Poprade. S členmi tohto krúžku sa v uplynulých rokoch pravidelne stretával pri čítaní prorockých textov. Výsledkom je zaujímavá a obsierna publikácia, ktorá sa môže stať sprievodcom pre záujemcov v ich snahách o hlbšie porozumenie niekedy dosť komplikovaných prorockých textov.

Kniha je zostavená tak, že ku každému prorokovi je uvedený najskôr úvod s charakteristikami a teologickými témami a za tým nasleduje niekoľko ukážok analyzovaných textov. Tie sú stavané tak, že za vybranými textami ide krátky komentár a v závere sú uvedené teologické a spirituálne impulzy k daným textom.

Ozdobou publikácie sú farebné reprodukcie všetkých prorokov, ktoré autor zozbieral z kostolov v Poprade-Matejovciach, Bazilike sv. Jakuba v Levoči, z farského kostola v Liptovskej Teplej, grécko-katolíckeho kostola v Sečovskej Polianke a z artikulárneho kostola ECAV v Lazisku. Knihu si môžete zadovážiť priamo u autora (tyrol@kapitula.sk; tel. 0907-308546).

Kontakty a konzultácie s členmi KBD

1) *Na web-stránke KBD máte uvedenú správu z roku 2020, že je možné stať sa členom KBD. Je táto možnosť stále aktuálna?*

Áno, táto možnosť je stále otvorená, stačí napísať mailom do centra KBD. Budeme radi, ak sa stanete našimi členmi. Chceme zintenzívniť spoluprácu so všetkými, ktorí si chcú svoj duchovný život budovať na biblických základoch. V roku 2023 uplynie 30 rokov od založenia biblického diela, na jeseň plánujeme stretnutie so všetkými členmi KBD. Už teraz sa na to tešíme.

2. Môžete nám uviesť, aké knihy s biblickou tematikou KBD ponúka?

Naše ponuky sa pravidelne objavujú na stránke www.kbd.sk. Vo februárovom čísle biblických impulzov sme uviedli recenziu nedávno publikovanej knihy o prorokoch Starého zákona. Postupne budeme uverejňovať aj ďalšie.

Pripravil: Mons. Anton Tyrol